

[Time: 3. Hrs]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 Attempt **any two** questions from the following.

- A) Briefly review the achievements of the Mauryan Emperor Ashoka. 10
- B) Discuss the central administrative system of the Mauryas. 10
- C) Evaluate the contribution of Kanishka as a “Patron of learning, Art and Buddhism”. 10

Q.2 Attempt **any two** questions from the following.

- A) Write in detail on the achievements of the Gupta ruler Chandragupta I. 10
- B) Discuss the central and provincial administrative system of the Gupta period. 10
- C) Review the progress made in the field of literature during the Gupta period. 10

Q.3 Attempt **any two** questions from the following.

- A) Evaluate the achievements of Emperor Harshvardhan. 10
- B) Write briefly on the Rajputs that emerged in the post-Gupta period. 10
- C) Explain the impact of the Arab invasion on India. 10

Q.4 Attempt **any two** questions from the following.

- A) Examine the contribution of the Rashtrakuta rulers in the history of Ancient India. 10
- B) Write in detail on the glorious Pallava dynasty of South India. 10
- C) Comment on the expansion of Ancient Indian culture into South-East Asia. 10

Q.5 Attempt **any two** questions from the following.

- A) Chandragupta Maurya 10
- B) Art and Architecture in Gupta Period 10
- C) Muhammad Qasim 10
- D) Chola Dynasty 10

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

- सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.
३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ घ्यावा.

प्र.१ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) मौर्य सम्राट अशोकाच्या कामगिरीचा थोडक्यात आढावा घ्या. १०
ब) मौर्यांच्या केंद्रीय प्रशासन व्यवस्थेवर चर्चा करा. १०
क) "विद्या, कला आणि बौद्ध धर्माचा आश्रयदाता" या नात्याने कनिष्काच्या योगदानाचे मुल्यांकन करा. १०

प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) गुप्त शासक चंद्रगुप्त पहिला याच्या कामगिरीवर सविस्तर लिहा. १०
ब) गुप्तकालीन केंद्रीय व प्रांतिक प्रशासन व्यवस्थेवर चर्चा करा. १०
क) गुप्तकालीन साहित्य क्षेत्रात झालेल्या प्रगतीचा आढावा घ्या. १०

प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) सम्राट हर्षवर्धनाच्या कामगिरीचे मूल्यमापन करा. १०
ब) गुप्तोत्तर कालखंडात उदयास आलेल्या राजपुतांवर थोडक्यात लिहा. १०
क) अरब आक्रमणाचे भारतावरील परिणाम स्पष्ट करा. १०

प्र.४ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) प्राचीन भारताच्या इतिहासातील राष्ट्रकुट राज्यकर्त्यांच्या योगदानाचे परीक्षण करा. १०
ब) दक्षिण भारतातील वैभवशाली पल्लव घराण्यावर सविस्तर लिहा. १०
क) प्राचीन भारतीय संस्कृतीचा आग्नेय आशियात झालेला विस्तारावर भाष्य करा. १०

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

- अ) चंद्रगुप्त मौर्य १०
ब) गुप्तकालीन कला-स्थापत्य १०
क) मुहम्मद कासीम १०
ड) चोल घराणे १०